

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

BEROUNŠTÍ SENIOŘI

—

ANALÝZA POTŘEB

Květen 2012

Vypracovala: Mgr. Petra Dobiášová

1.	INFORMACE O ŠETŘENÍ – METODOLOGIE A SBĚR DAT	3
2.	VÝCHODISKA ŠETŘENÍ.....	4
2.1.	Základní informace o sledované skupině obyvatel města.....	4
2.2.	Základní informace o lokalitě.....	5
2.3.	Seznam poskytovatelů sociálních služeb pro seniory	6
3.	HLAVNÍ CÍLE PROJEKTU.....	7
4.	HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	8
5.	DETAILNÍ ANALÝZA	9
5.1.	Základní potřeby seniorů.....	9
5.2.	Problémy města tak, jak je vnímají senioři.....	10
5.3.	Popis stávající situace – služby pro seniory	15
5.4.	Nedostatky v nabídce služeb pro seniory	20
5.5.	Trávení volného času	20
5.6.	Nejčastější návrhy, jak usnadnit seniorů ve městě život.....	21
5.7.	Popis ideálního stavu.....	21
5.8.	Problémy poskytovatelů sociálních služeb.....	22
6.	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	23

1. INFORMACE O ŠETŘENÍ – METODOLOGIE A SBĚR DAT

V rámci šetření byly realizovány:

- 2 individuální hloubkové rozhovory s poskytovateli sociálních služeb pro seniory
- 2 individuální hloubkové rozhovory s lékaři
- 2 individuální hloubkové rozhovory s příjemci sociálních služeb
- 4 individuální hloubkové rozhovory se seniory, kteří v současné době nevyužívají sociální služby

- 1 focusní skupina se seniory bydlícími v DPS
- 1 focusní skupina se seniory, kteří aktivně organizují volnočasové aktivity pro ostatní berounské seniory

Pro rozhovory s poskytovateli jsme zvolili ty, kteří se v rámci své profese se seniory osobně denně setkávají. Podle našeho názoru, nám také tito lidé mohou velice dobře zprostředkovat problémy sledované cílové skupiny v dané lokalitě.

2. VÝCHODISKA ŠETŘENÍ

2.1. Základní informace o sledované skupině obyvatel města

Česká populace stárne. Počet lidí v seniorském věku se neustále zvyšuje. Tento trend je zapříčiněn nejen snižující se porodností a zvyšující se nadějí na dožití, ale do seniorského věku také v současné době přicházejí početné generace narozené v poválečných letech.

Podle nedávno zveřejněných údajů Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí se do 15 let počet seniorů, odkázaných na pomoc druhé osoby, zvýší o 70 %. **Proto je nezbytné potřeby této věkové skupiny obyvatel řešit a řešit je i s dostatečným předstihem.**

- o K 12.3. 2012 žilo v Berouně 18 989 obyvatel z toho **3 043 seniorů**¹.
- o Berounská populace stárne absolutně - tedy v celkovém počtu, především v závislosti na poklesu úmrtnosti starších osob.
- o Do budoucnosti předpokládáme, že stárnutí berounského obyvatelstva bude i relativní, bude se zvyšovat podíl starších lidí, jako je tomu již v současné době v jiných středočeských městech, kde demografická struktura obyvatelstva nebyla v posledních letech ovlivněna migračními přírůstky², tak jak je tomu právě v případě Berouna.
- o V příštích letech je celorepublikově očekáván téměř trojnásobný nárůst počtu obyvatel ve věku 75 a více let, osob ve věku 85 let a starších by mělo být dokonce pětikrát více než nyní.
- o Senioři tvoří velice heterogenní skupinu obyvatel³. Jsou to jedinci, kteří se od sebe odlišují více než v kterékoliv jiné věkové kategorii. Pro naše potřeby můžeme seniory například rozdělit do následujících skupin:
 - o Lidé „bez omezení“, žijící aktivním životem, věnující se s plným nasazením volno-časovým aktivitám.
 - o Lidé využívající příspěvek na péči – uživatelé sociálních služeb z důvodu zdravotního stavu či sociální situace.
 - o Lidé využívající příspěvek na péči – závislí na pomoci jiné osoby z důvodu zdravotního stavu či sociální situace – neužívající sociální služby. V této souvislosti by se do popředí našeho zájmu měly dostat také osoby pečující a jejich potřeby.

Oblast péče o seniory by měla patřit, vzhledem k současnému demografickému vývoji, do prioritních oblastí, na které by se nemělo zapomínat v rámci strategického (tedy i komunitního) plánování měst a obcí. Města by se měla stávat městy seniorům přátelská, měla by umožnit kvalitní a aktivní život každému jedinci z této skupiny obyvatel.

¹ Za seniora v tomto případě považujeme jedince staršího 65 let.

² Počet obyvatel v berounském obvodu se od roku 1961 pozvolna snižoval. K obratu došlo až od roku 2001. Během celých 90. let ubývalo obyvatelstvo přirozenou měnou, saldo migrace naopak vykazovalo po celé toto období pozitivní hodnoty s rostoucím trendem. Zhruba od roku 2001 přírůstek migrací výrazně převyšuje úbytek přirozenou měnou. Od roku 2005 je pak i přirozený přírůstek v kladných číslech. V roce 2008 dosáhl celkový přírůstek obyvatelstva hodnoty 20,7 na 1000 obyvatel, což je deváté místo v kraji a počet živě narozených byl 12,8 na 1000 obyvatel, což je sedmé místo v kraji.

³ Různost těchto lidí je daná biologicky, sociálně, psychologicky i ekonomicky.

2.2. Základní informace o lokalitě

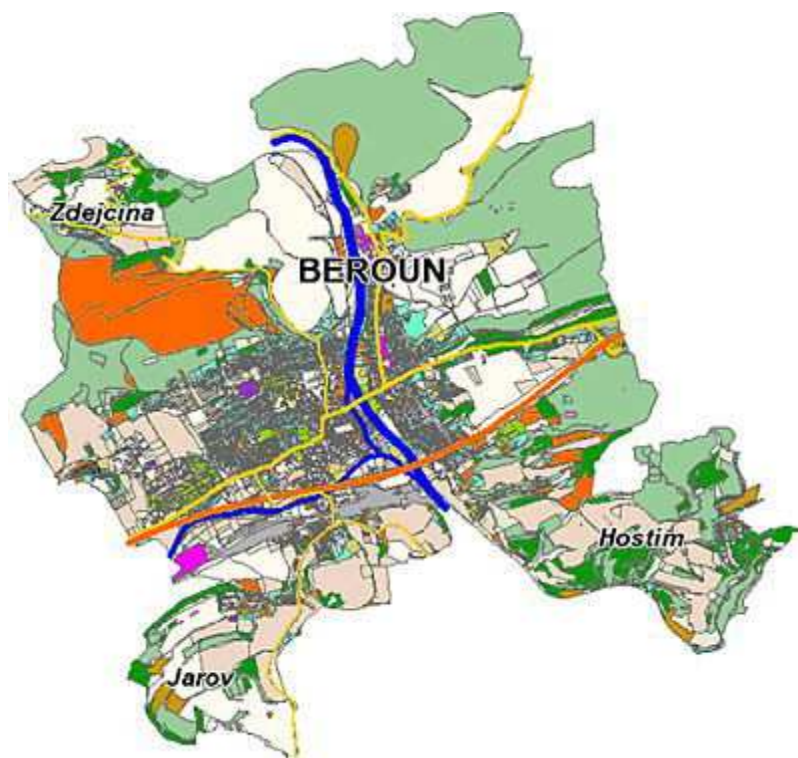
Beroun je svým strategickým umístěním na spojnici Prahy a Plzně již od středověku významnou křižovatkou, místem obchodu i výroby. Po zavedení rychlého spojení s Prahou po dálnici D5 se čím dále tím více stává i součástí příměstské oblasti české metropole, odkud lidé dojíždějí pracovat do Prahy.

Beroun je umístěn v kopcovité krajině na rozhraní chráněných krajinných oblastí Českého krasu a Křivoklátska. Spolu s jeho historickými památkami (jejichž četnost vedla k vyhlášení historického jádra města městskou památkovou zónou v roce 1992) to z něj činí i významné východisko turistických cest.

Celostátní význam mají také každoročně pořádané hrnčířské trhy. Známý je i mezinárodní hudební festival Tallichův Beroun.

Město se skládá ze čtyř katastrálních území a sedmi místních částí:

- Beroun (části Beroun-Centrum, Beroun-Město, Beroun-Zavadilka, Beroun-Závodí)
- Hostim u Berouna (Beroun-Hostim)
- Jarov u Berouna (Beroun-Jarov)
- Zdejcina (Beroun-Zdejcina)

Na západní hranici města se nachází jedna ze dvou nemocnic v okrese (druhá je v Hořovicích). Její stavba byla zahájena v srpnu 1927 a slavnostně byla otevřena 1. prosince 1929. Nedaleko je také výjezdové stanoviště zdravotnické záchranné služby. Přímo ve městě se nachází několik zdravotnických středisek a jednotlivé ordinace odborných lékařů.

2.3. Seznam poskytovatelů sociálních služeb pro seniory

- 1) Asistenční služba PB HELP ASISTENT – Mariánská 170, 261 01 Příbram
- 2) Domácí zdravotní péče s.r.o. – Sklenářka 689/53, 268 01 Hořovice
- 3) Domov Hostomice – Zátor – Zátor 373, 267 24 Hostomice pod Brdy
- 4) Domov penzion pro důchodce Beroun - Pečovatelská služba – Na Parkáně 111,
i. 266 01 Beroun
- 5) Domov seniorů TGM – Pod Studánkou 1884, 266 01 Beroun
- 6) Domov seniorů Rudná - Ke Školce 1070, 252 19 Rudná
- 7) Domov V Zahradách Zdice - Čs. Armády 969, Zdice
- 8) Farní charita Beroun - Charitní pečovatelská a odlehčovací služba a osobní asistence-
Cajthamlova 169, 266 01 Beroun
- 9) Farní charita Beroun - Stacionář sv.Anežky pro seniory - Cajthamlova 169, 266 01 Beroun
- 10) Klub důchodců Beroun – U Kasáren 813, 266 01 Beroun
- 11) Klub důchodců Hostím – Hostím 7, 266 01 Beroun
- 12) Městský úřad Beroun - odbor sociálních věcí a zdravotnictví - Pod Kaplankou 21,
i. 266 01 Beroun
- 13) Poradna pro občanství/ Občanská a lidská práva - V Pražské bráně 71, 266 01 Beroun
- 14) Půjčovna kompenzačních pomůcek - Na Parkáně 111, 266 01 Beroun
- 15) (Svaz tělesně postižených v ČR,o.s., okresní organizace Beroun)
- 16) Senior Care pečovatelská služba o.p.s. – Lidická 804, 266 01 Beroun**

3. HLAVNÍ CÍLE PROJEKTU

- Analýza stávající možnosti seniorů v lokalitě a jejich vliv na kvalitu jejich života.
- Popis problémů, s kterými se sledovaní jedinci ve svém životě potýkají, a popis toho, jak tyto případné problémy v současné době řeší.
- Zmapování potřeb seniorů ve sledované lokalitě se zaměřením nejen na jejich potřeby v rámci sociálních služeb a služeb návazných, ale i na jejich potřeby v rámci jejich volnočasového vyžití.

V oblasti sociálních služeb konkrétně:

- Zjistit, jak se seniorům, odkázaných na péči jiné osoby, v lokalitě žije, jaké jsou jejich reálné potřeby a jak jsou tyto potřeby uspokojovány.
- Zjistit, jaké jsou potřeby v oblasti sociálních služeb a jak jsou pokryty.
- Ověřit požadavky seniorů na současný trend v sociálních službách, a to na stárnutí v domácím prostředí. V této souvislosti potřeby seniorů detailně analyzovat.
- Analýza problému sociální izolace a osamocení.
- Analýza potřeb a jejich uspokojování ve vztahu k volnočasovým aktivitám seniorů s nárokem na příspěvek na péči.

4. HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Stávající sociální služby <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nabídka terénní pečovatelské služby ▪ Terénní zdravotní péče ▪ Domov seniorů TGM Beroun ▪ Farní charita Beroun ○ Komunitní plánování sociálních služeb ○ Aktivní činnost seniorů ○ Dostupnost lékáren, zdravotních potřeb, kompenzačních pomůcek ○ Vztah seniorů k městu 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nízká míra pocitu bezpečí ○ Nedostatečná bezbariérovost veřejných autobusů a jiné bariéry v užívání veřejné dopravy ○ Vztah seniorů k sociálním službám – jejich neinformovanost o nabídce soc.služeb v lokalitě ○ Problematika financování sociálních služeb ze strany poskytovatelů, ale i uživatelů ○ Úroveň bezbariérovosti zdravotnických zařízení ○ Majetkové vztahy v DPS Na Klášteře, DPS Třída Míru
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zvýšení informovanosti o nabídce služeb pro seniory ○ Podpora seniorských aktivit ○ Monitoring bezbariérovosti ○ Mezigenerační setkávání – projekty vedení Domu seniorů TGM ○ Monitoring bezpečnosti ○ Komunikace mezi poskytovateli služeb a MěÚ Beroun 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Stav veřejných financí ○ Nedostatek financí na sociální služby <ul style="list-style-type: none"> ▪ Omezení služeb ▪ Zánik sociálních služeb, které fungují na základě dobrovolnosti (např. služby pro sluchově postižené) ▪ Snižování kvalifikace zaměstnanců ○ Rychlé stárnutí populace a postupné navyšování počtu uživatelů služeb ○ Nepříznivá finanční situace osob v seniorském věku ○ Nedostatečné zajištění aktivizačních služeb ○ Osamocení seniorů <ul style="list-style-type: none"> ▪ Navýšení počtu seniorů žijících v osamění – chybějící depistáž ○ Nezajištění dostatečné péče v DPS (DPS suplující sociální či nízkonákladové bydlení) ○ Nedostatek bezbariérových malometrážních bytů

5. DETAILNÍ ANALÝZA

POPIS STÁVAJÍCÍ SITUACE A NAVRHOVANÁ ŘEŠENÍ

5.1. Základní potřeby seniorů

Struktura potřeb seniorů je stejná jako u všech ostatních lidí ve společnosti. Po uspokojení základních fyziologických potřeb je pro seniory důležité fyzické bezpečí, psychické bezpečí a v neposlední řadě i ekonomické bezpečí.

5.2. Problémy města tak, jak je vnímají senioři

Bezpečí ve městě

Senioři se ve svém městě či obci chtějí vždy cítit v bezpečí, bezpečnost tak také patří i mezi priority berounských seniorů.

Bezpečnost můžeme hodnotit z několika úhlů. V případě berounských seniorů byly obavy zmiňovány především v souvislosti s fyzickým napadením a okradením.

„Přijel autem, otevřel auto a chtěl mi vytrhnout kabelku – to se stalo tady kousek od knihovny, šla jsem z Klubu, ucho zůstalo v ruce, já křičela, šli tam lidé, bylo to ve tři hodiny odpoledne..“

„Šli jsme do divadla, čekáme na zastávce, ukradli kabelku..“

„Loni jsme měli zloděje v bytě, letos nám ukradli vafky ze dvora, dříve jsme se cítili bezpečně..“

Největší obavy mají senioři:

- **z rómské komunity** (především z obavy fyzického napadení);
- **z mladých lidí** (z jejich arogance, nezájmu, neohleduplnosti);
- **z bezdomovecké komunity** (zde však převládá názor, že tito lidé své okolí spíše obtěžují než fyzicky ohrožují).

Obavy z rómské komunity ve městě

„Bojíte se kolem nich jít, šli proti mně, rvali mě za řetízek, já ale začala strašně křičet – jsou nebezpečný.“

Obavy z mladých lidí

„Jedou na kole a zařvou vám to ucha...“

„Mládež okolo 14 – 15 let se neumí chovat, máme tady krásný parčík, my chodíme ale raději okolo, parkem nejdeme, schází se tam omladina..z nás by tam někdo šel leda tak se strachem.“

„Jdou 3 – 4 mladíci vedle sebe proti mně a čekají, až já je obejdu...“

Obavy z bezdomovecké komunity ve městě

Seniorů se dotýká výskyt bezdomovců na území města, toto téma by se podle jejich názoru mělo co nejdříve začít řešit.

„Já se nebojím, to asi zase tolik ne, ale žebvání nás otravuje...“

„Není mi příjemné chodit do obchodu, před kterým žebrají bezdomovci,..ale zase ten obchod je blízko..“

„Bojím se těch psů, co mají, můžou na nás ty psy poslat...“

Největší obavy mají senioři:

- **ve večerních hodinách.**

„Na procházku večer, ani když je hezky, nejdeme..“

„Večer nejdeme třeba do divadla, protože se bojíme..“

„Zájezdy děláme jen dopolední nebo odpolední, večer se třeba z Prahy vrátit nemůžeme, lidé by se báli pak jít domů...“

„Omezuje nás to v návštěvě kulturních zařízení, večer bychom nikam nešli., přestože to máme všude kousek.“

„Večer musíme prostě jezdit taxíkem..“

Nepříjemné pocity vyvolávají v mysli seniorů především tyto lokality:

- okolí heren;
- okolí nádraží ČD;
- sídliště;
- Závodí.

„Bydlím v Okružní, je tady v Berouně celkově hodně heren, konkrétně v té Okružní je to pak už velký problém..“

„Ti, co chodí do heren, kradou a vraždí...“

„Na hlavní nádraží – tam bych nešla..“

„Na sídlišti se lidé bojí chodit venku i za bílého dne..“

Přístup společnosti – „kult mládí“

Naše společnost se ještě dostatečně neadaptovala na změny v oblasti rodiny a sociálních vazeb, které nastaly v posledních desetiletích. **Současná postmoderní společnost také klade velký důraz na mládí.** Nedostatek zájmu o problematiku seniorů je tedy obecně vnímán jako širší problém.

„Mladší lidé neznají problémy stáří a často proto všelijak z různých důvodů seniory odbývají (např. úředníci v bankách, prodavačky, mládež apod.) - nepočkají, až senior vyjádří své přání a utínají ho v řeči, zapomínají, že je zapomětlivý či zmatený apod. Tlačí jej ke spěchu a do stresu, který vše zhorší...“

„Senior třeba hůře slyší, ale lékař to nezohlední, mluví a na seniora se nepodívá, aby mu bylo lépe rozumět.“

„Chybí někdy empatie, lékaři lečí tělo, ale psychiku jim zničí, stačí ale pár slov.“

V této souvislosti byly zmiňovány také špatné rodinné vztahy. Model rodiny se změnil, na seniory v rámci rodiny je čím dál méně času.

„Děti se nechtějí starat o své staré rodiče....“

„Nikdo nemá čas, nechtějí, obtěžuje je to, všichni jsou zaměstnaní, není čas na povídání si..“

„Teď už neplatí, že se jde ke starému člověku pro radu, to spíš ti vnuci a vnučky teď něco naučí babičky a dědečky...“

Doprava

V této souvislosti byla zmiňována především vysoká **cena** městské dopravy. Dále jsme také zaznamenali, že ne všichni senioři jsou informováni o možnostech/slevách, které mohou uplatňovat.

„Do Prahy jedu zadarmo, jedu tady na Závodí a platím 13 korun..“

„Vlastně nevím, mají tady senioři slevy??“

Senioři také kritizovali **přístup některých řidičů autobusů**. Senioři popisovali své zkušenosti s neohleduplnými a necitlivými řidiči autobusů městské dopravy, kteří vyjíždějí příliš brzo ze zastávek, nečekají tedy, než se senioři posadí, často také nezastaví dostatečně blízko chodníku, senioři pak velmi obtížně nastupují a vystupují z dopravního prostředku.

„Autobusy zastavují 1 metr od chodníku, je to o přístupu řidiče.“

Senioři v Berouně také naráží na **bariéry** v dopravních prostředcích, které jim komplikují nastupování a vystupování.

„Autobusy nejsou nízkopodlažní..“

Zdravotnictví

Seniorům ve městě chybí některá oddělení nemocnice, na které byli zvyklí.

„Nejsou v Berouně už všechna oddělení, je to škoda...“

„Dnes se v Berouně už děti nenarodí a je to škoda..“

Senioři si stěžovali na neochotu praktických lékařů ošetřit je v domácím prostředí.

„Lékaři nejezdí domů, když jsem volala, řekl, že přijede, ale dal mi termín až za týden, přestože jsem měla vysokou teplotu..“

„Návštěvnost pacientů není, chybí..“

Byl také zmiňován nedostatek odborných lékařů (případně nedostatečný počet ordinčních hodin).

„Chodila jsem přes 5 let pravidelně jednou za ¼ roku na nefrologii, a teď nemám lékaře, pořád se to řeší, už jsem se 3x ptala, kam budu patřit..“

Bezbariérovost

Bariéry ve městě jsou téma, které se seniorů silně dotýká. Senioři by především řešili **stav veřejných komunikací** (vysoké obrubníky, rozbité chodníky či neupravené přechody)⁴ a **přístup do lékařských ordinací**.

„Nemoci seniorům často znemožňují chůzi do schodů a překonávání nejrůznějších jiných prostorových překážek (chůze do kopce, nastupování do dopravních prostředků ap.)“

„Je tady Centrum proti bolesti a jsou tam schody, to je problém, když má někdo berle, je to problém..“

„Ortopedie Na Kaplance– je taky s bariérami, musíte tam po schodech, ale nejenom my, maminky nechávají kočárky venku..“

⁴ V této souvislosti jsou však také velmi pozitivně vnímané změny po roce 2002 (opravy po povodních).

„Někdy je to problém, musí se vybírat, kde se ordinace nachází..“

Senioři by ocenili jedno zdravotnické zařízení, kde by se centralizovala většina lékařských ambulancí. Kritizovali výši nájmu v Medicentru, která dle jejich mínění nutí lékaře hledat jiné, levnější prostory, které se však často nacházejí v místě, kde nejde parkovat, ve vyšších patrech domů bez výtahu, v okrajových částech města apod.

„Na poliklinice je sice výtah, ale protože je tam draho, tak se lékaři rozstrkali po celém městě.“

Informovanost

Starší lidé pozitivně přijímají tištěné informace – tedy informace formou novin, případně dně letáků.

Starší občané Berouna jsou věrnými čtenáři Radničních listů (listu) a regionálních novin Berounský Deník.

Senioři v této souvislosti kritizovali **změny v grafických úpravách Radničního listu**.

„Dříve byly přehlednější, je to hodně barevný, nepřečteme to..“

Lidé také velmi dobře přijímají informace od svých lékařů.

Osamění a sociální izolace

Každý člověk potřebuje kontakt, potřebuje být s druhými, potřebuje, aby ho někdo slyšel a poslouchal, aby ho měl někdo rád, potřebuje mít pocit sounáležitosti s ostatními lidmi a potřebuje mít dostatek informací o tom, co ho zajímá.⁵

Tyto pocity nejsou pouze atributem lidí bez partnera, bez rodiny, případně bez blízkých přátel. Pocity osamění a sociální izolace mohou také plynout například:

- z různých zdravotních omezení;
- z pocitu, že svět se mění, že do něj již daný jedinec nepatří, že mu nerozumí;
- z nedostatku kontaktů se svými vrstevníky;
- z nedostatku informací o dění kolem sebe;
- z vytržení z místa, kde člověk celý život žil;
- z nedostatku kontaktů s lidmi se stejnými koníčky, zájmy, s lidmi se stejným handicapem apod.

Bariéry, které mají vliv na sociální izolaci seniorů

Osamění a izolace v kontextu vnímání bezpečí domova

„Lidé jsou zvyklí být doma a cítí se doma bezpečně. Mají své zázemí, ale rodina chodí do práce...“

⁵ Pichaud, Thareauová, 1998

„Lidé chtějí být doma, cítí se doma dobře, ale pokud nejdou ven, rodina je zaměstnaná není doma, jsou celé dny sami...“

Osamění a izolace v kontextu **imobility seniorů**

„Mluvila jsem s pečovatelkou – někteří senioři, kterým poskytujeme terénní službu, se nemůžou dostat ven, nemají výtah, a pokud mají pohybové problémy..“

„Problém vyřízení plošiny není jednoduchý, trvá to dlouho, vím o paní, která se toho prostě nedožila..“

„Chtějí jít ven a nedostanou se. ..“

„Zdravotní stav a nezáměr okolí často způsobuje, že jsou odkázáni jen na pobyt doma (např. kvůli artróze nejsou schopni vyjít po dvou schodech ven na zahradu), jsou skutečně ohroženi sociální izolací.“

„Někdy je člověk čilý, ale omezují ho třeba jen schody v domě bez výtahu, když bydlí ve vyšším patře, tak se bez pomoci nedostane ven...“

Osamění a izolace v kontextu **jiného zdravotního handicapu.**

„Když člověk sluchadlo má, není odtržený od lidí, lidi se ho jinak straní, je důležité mít dobré sluchadlo, lidé potřebují kontakty..“

Osamění a izolace v kontextu **financí.**

„Je třeba, aby na to měli peníze, jinak budou doma zavřeni..“

Někteří senioři v kontextu osamění a problematického kontaktu se světem uváděli i diskutované téma zavedení **modrých zón ve městě**. Lidé, kteří v těchto lokalitách bydlí, se domnívají, že toto omezení stěžuje návštěvy známých a příbuzných.

Finance

V souvislosti se seniorskou problematikou, jsou finance téma v současné době velmi aktuální. Nejedná se o ojedinělé případy, kdy se senior dostane z důvodu nedostatku financí do velmi nepříznivé sociální situace.

V této souvislosti zmíníme především problematiku **vyřizování sociálních dávek**, včetně příspěvku na péči.

„Senior nechce rozšířit služby, protože nemá finance, dosáhne třeba jen prvního stupně, jak se to zpřísňuje, odepírá si i službu, kterou opravdu potřebuje.“

„Je tady pán, který má jednu nohu pryč, asi přijde o druhou, každý týden jezdí na dialýzu, žádal si o příspěvek a nedostal ho..“

„Komunikaci se sociálním odborem máme dobrou, ale oni nemají kapacity, třeba více jak půl roku trvá vyřízení dávky– klient tu službu ale potřebuje ihned, když v tu chvíli peníze nemá, nepomůže mu, že je dostane zpětně..“

„Přiznávají se nízké příspěvky, nebo vůbec žádné, zavolá člověk, jenže není schopný asistenci zaplatit a příspěvek se vyřizuje třeba půl roku.“

„Vadí mně přístup posudkové komise, nelidsky zachází s lidmi, posudkářů je strašně málo a dlouho se čeká.“

„Moc chválím přístup paní úřednice z města- dělá to sama, je uštvaná..., ale pomůže..“

„Lidé ani o možnosti příspěvku na péči často nevědí.“

„Senior to nezaplátí, my jezdíme k seniorům, kteří mají příspěvky, málokdo si to ale může dovolit....., ti, co jsou relativně čilí, trpí třeba i častěji izolací.“

V této souvislosti byl často kladen apel na **přístup lékaře**.

„Víme, že lékaři mají plno práce, ale neměli by odbývat administrativu spojenou se žádostí na příspěvek na péči – často zprávu odbudou a člověk žádné peníze nedostane.“

„Posudková komise rozhodne o stupni, moc záleží na tom, jak ošetřující lékař napíše posudek, pokud ho odflákne, nastane problém. Mělo by se apelovat na to, aby si praktičtí lékaři dali záležet, aby tam napsali vše.“

Bariéry ve využívání služeb

Mezi hlavní bariéry v přístupu k pomoci formou sociální služby patří **nedůvěra seniorů** k cizím lidem, nedostatek **informací** o tom, kterou pomoc by mohli využít, a v neposlední řadě již výše zmíněné **finance**.

„Nejdříve dovoz obědů, úklid, postupem času se služby rozšiřují..“

„I u našich klientů trvá, než si rozšíří služby..jsou opatrní, zvykají si.“

5.3. Popis stávající situace – služby pro seniory

Služby pro seniory

Vzhledem ke stárnutí populace, neustálému zvyšování počtu lidí v seniorském věku a počtu lidí závislých na jiné osobě, je neustálá podpora stávajících sociálních služeb velmi důležitá, důležité je i další rozšiřování nabídky těchto služeb a s tím související postupné navyšování pracovníků v sociálních službách, tak aby byl současný stav udržen i s ohledem na dodržení všech požadavků na kvalitu služby dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

V této souvislosti nesmíme také zapomínat, že současným trendem je **individualizace poskytování péče**, která je dle zákona o sociálních službách podmíněna dostatkem pracovníků v přímé péči. Pro uchování kvality služby a její zvyšování je zároveň nutné **pravidelné vzdělávání** zaměstnanců.

Nejen z tohoto šetření, ale i v porovnání s ostatními městy ČR, je současná nabídka sociálních služeb pro seniory ve městě široká. Pokud jsou již některé služby jednotlivci postrádány, jedná se spíše o špatnou informovanost těchto občanů. Problém je však pak kapacita některých služeb, u kterých poptávka převyšuje nabídku.

DPS v Berouně⁶

Ve městě se v současné době nachází 3 domy s pečovatelskou službou:

- Domov penzion pro důchodce Beroun (Na Parkáně)
- Dům s pečovatelskou službou (Třída Míru)
- Dům s pečovatelskou službou (Na Klášteře)

Impulsem pro přestěhování do DPS je ve většině případů zhoršení zdravotního stavu. Klienti DPS jsou však stále relativně soběstační, pohybliví, pouze např. pohyb na delší vzdálenosti jim činí potíže. Přestěhování do DPS také někteří klienti řeší svou bytovou situaci, když např. po úmrtí partnera zůstanou sami ve velkém bytě, tedy pro ně finančně nákladném, nebo např. přestávají již v jednom zvládat jeho běžnou údržbu. DPS jim z tohoto pohledu nabízí malometrážní byty s nižšími nájmy.

Jako hlavní pozitivum pobytu v DPS jeho klienti vnímají **pocit bezpečí**, pocit, že v případě zhoršení zdravotního stavu se můžou okamžitě obrátit na pečovatelky.

Obyvatelé DPS jsou ve většině případů spokojeni, nezaznamenali jsme žádné podstatné stížnosti na služby, které jsou jim v rámci zařízení poskytovány.

Problémy obyvatel Domova penzionu v ulici Na Parkáně

- **Omezování nabídky sociálních služeb daného zařízení v průběhu několika posledních let**

- Zrušení ambulancí lékařů v přízemí domu

„Dříve tady byli lékaři, nějaké služby tady ještě jsou, ale nejsou zde lékaři a rehabilitace.“

- Zrušení 24 hodinové pečovatelské služby

„Kdyby tady byla noční, cítili bychom se bezpečně, ale slyšela jsem, že když byla ta noční služba, tak si každý vymýšlel..“

- Obecné omezení služeb pečovatelské služby

„Než odejde pečovatelka, tak zkontroluje lidi, kteří mají problémy, dříve kontrolovala celý dům.“

„Donedávna nás kontrolovala všechny večer, ráno má také jen někoho – je to jen pro ty, kdo využívá služby.“

⁶ **Domy zvláštního určení - domy s pečovatelskou službou** jsou určeny především pro berounské seniory a dospělé zdravotně postižené občany (pobírající plný invalidní důchod), kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a kteří si nejsou schopni sami zajišťovat nutné práce v domácnosti nebo další osobní potřeby včetně péče o vlastní osobu. Za účelem zajištění fyzické a psychické soběstačnosti jsou těmto osobám poskytovány služby sociální péče - pečovatelská služba. Město Beroun má k dispozici tři domy zvláštního určení: Domov penzion pro důchodce Beroun - dům s pečovatelskou službou s rozšířenými službami v Berouně-Město, Na Parkáně 111 - příspěvková organizace města; Dům s pečovatelskou službou v Berouně-Centrum, Na Klášteře čp. 10 a Dům s pečovatelskou službou v Berouně-Město, Třída Míru čp. 1280. Jedná se o nájemní byty zvláštního určení s nabídkou pečovatelských úkonů. Tyto byty si nájemníci zařizují svým nábytkem. O přidělení bytu rozhoduje Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Beroun na návrh komise zdravotní a sociálních věcí.

- Zrušení 24 hodinové zdravotní služby

„Dříve tady byly zdravotní sestry ve dne v noci.“

„Udělá se vám špatně, dostanete záchvat a nemůžete se hnout, nikdo tady v noci nepomůže.“

- Nespokojenost některých klientů s kvalitou obědů (většina klientů však s kvalitou a kvantitou jednotlivých pokrmů i možností výběru spokojena byla)

„Chybí mi častější obměna jídel..“

„Mám dietu, to mi nikdo neuvaří..“

„Přivezou to a pak to ohřívají, je to Eurest..“

- Zrušení některých ostatních služeb

„Byla propuštěna řidička..“

- **Nedostatek bezpečného prostoru** k odpočinku v okolí

„Za domem je parčík, je tam i altánek, dříve se tam chodilo, ale teď to tam není bezpečné..“

- **Přístup samotných klientů** - v DPS bydlí a sociální služby nevyužívají. Důvody mohou být:

- Finanční problémy
- Sociální bariéry, ostych
- Nepotřeba, soběstačnost

- DPS může v některých případech nahrazovat **sociální bydlení**

„Sociální byty na rok v kasárnách jsou, ale to není řešení pro seniory. Nikdo nebere ohled na ty, co nemají peníze na vysoké nájem. Pak ti, kteří mají štěstí, zabírají byty v DPS.“

Problémy obyvatel Domova s pečovatelskou službou v ulici Na Klášteře

- **Změna vlastnických poměrů**

„Lidé tam byli přijati městem, ale město Beroun to prodalo soukromníkovi, ten zvyšuje nájem, kdo může, tak ten se odstěhoval..“

„Když je jednou město přijalo do své DPS, mělo by to tak zůstat..“

„Stejně to jako DPS zrušili, tak jsme tam nešli, bydlíme stále ve vlastním, nějak to zvládáme..“

- **Umístění** poblíž hlavní komunikace a heren

„Rok jsem platila nájem na Klášterní, že tam s manželem půjdeme, ale rozhodla jsem se, že tam nakonec nepůjdeme, sedla jsem si na balkón a byl tam opravdu hluk.“

„Naproti byla herna, cítila jsem tam také zápach z aut, co tam jezdí..“

Problémy obyvatel Domova s pečovatelskou službou v ulici Třída Míru

- Obyvatelé DPS postrádají **místnost, kde by se mohli společně scházet**

„V DPS na Mírové ulici není místnost, kde bychom se scházeli, po bytech se nenavštěvujeme..“

- **Bezpečnost lokality**

„Máme tam osoby nepřizpůsobivé, těch tam máme opravdu hodně, a bojíme se, večer bych ven nešla.“

Terénní pečovatelská služba

Ve městě své služby poskytuje několik organizací.

Nejvyužívanější služby jsou:

- Dovoz obědů
- Úklid a péče o domácnost
- Nákupy
- Dopravy
- Osobní hygiena (provádí se pouze v domácím prostředí klienta)

Klienti PS byli s kvalitou stávající péče a přístupem pečovatelek spokojeni.

„Pečovatelka mi myje okna, to už hned vidím, jak je to šikovná holčina...“

„Využívám praní prádla, jednou týdně mi vozí do Penzionu prádlo, nikdy se mi nic neztratilo.“

Farní Charita Beroun– denní stacionář

Vzhledem k tomu, že tíha péče o seniory zůstává často v převážné části na rodině, možnost využití různých forem odlehčovací péče – stacionářů, osobních asistentů apod. je velmi důležitá.

Velmi pozitivně bychom hodnotili:

- Dovoz mobilních klientů
- Dovoz klientů nejen z Berouna, ale i z nejbližšího okolí (např. Králův Dvůr)
- Specializaci zařízení na klienty s poruchami paměti
- Funkci zařízení jako prevence pocitu sociální izolace, osamění

„Klienti, chtějí být mezi lidmi, dochází několikrát týdně..“

Problémy

- **Dovoz imobilních klientů**

„Imobilní klient nemá šanci se dostat do stacionáře, nemáme uzpůsobené auto. Klienti na vozíku musí být schopni stát, umět si přesednout do automobilu.“

- **Propagace aktivit** pro širší okruh seniorů

„Máme aktivity, například výtvarné, na které zveme seniory, ale vlastně nikdo z venku nepřijde.“

„Akce pro veřejnost – jednou jedinkrát přišla paní z veřejnosti, ale je pravda, že to nevěděli ani lidé dříve, ikdyž jsme byli v centru města.“

Farní Charita – týdenní stacionář⁷

Problémy

- **Omezení zařízení pouze na ženy**

„Nemůžeme v současné době přijmout muže, pokoje jsou po dvou a máme je obsazené ženami.“

- **Poloha zařízení**

„Místo je na okraji Berouna...“

„Stacionář by mohl být více otevřen veřejnosti..., ale je daleko od centra města.“

⁷ 8 lůžek + 1 přechodné

Domov seniorů TGM Beroun

Toto zařízení bylo otevřeno na podzim roku 2012. K dispozici by mělo být 96 míst pro stálé klienty a šest míst pro denní stacionář. Toto zařízení je určeno pro seniory, kteří jsou již odkázáni na pomoc někoho jiného.

Přestože berounští senioři chtějí především dožít ve svém domácí prostředí, uvědomují si, že v momentě, kdy jejich problémy již budou neúnosné, musí svou situaci řešit pobytovým zařízením. I v momentě, kdy toto zařízení nevyužijí, jeho existence poblíž jejich bydliště jim dodává pocit větší jistoty a psychické pohody. Především právě ta možnost zůstat stále v Berouně je seniory velmi vítána.

Velmi pozitivně vnímáme snahu vedení domova o co největší otevřenost široké veřejnosti, zmíníme v této souvislosti např. plány vybudování „parku generací“ s hřištěm pro děti a hřištěm pro seniory, veřejnou kavárnu v objektu s vlastní pekárnou, vzdělávací programy pro berounské seniory, umístění vlastního profilu na sociální síť atd.

„Nechceme, aby naši klienti byli uzavřenou komunitou, chceme aby se setkávali i s jinými seniory.“

Problémy

- Finance
- Problematika podávání žádostí

„Senioři si podávají žádost dopředu, když pak jsou v pořadí, nenastoupí, protože se ještě na to necítí...“

Ostatní

Ve městě je aktivní **Centrum pro zdravotně postižené**, funguje zde **Poradna pro občanství**. Senioři zmiňovali i Občanskou poradnu, ta však v Berouně v současné době činnost nevykonává.

V rámci regionu funguje služba **domácí zdravotní péče**.

5.4. Nedostatky v nabídce služeb pro seniory

Nedostatky jsou především v **kapacitě** jednotlivých zařízení.

V oblasti pak chybí hospicová péče, kterou nemůže nahradit Domov pro seniory ani LDN Nemocnice Beroun.

Ostatní služby, které pak senioři reálně postrádali, byly především **poradenského charakteru**.

5.5. Trávení volného času

Senioři velmi výrazně zdůrazňovali potřebu věnovat se svým zálibám, žít aktivně, tak, jak jim zdraví dovolí. Tuto potřebu může naplňovat například setkávání se s vrstevníky.

Kluby seniorů jsou tak právě v této poměrně hektické době velmi prospěšné. Zde si lze s vrstevníky povídat, pobavit se, účastnit se kulturních a vzdělávacích akcí, probrat své osobní problémy. Velmi pozitivně je přijímána podpora, které se berounskému klubu důchodců dostává ze strany Města.

„Byli jsme s manželem zvyklí být mezi lidmi, já tedy jednou týdně chodím do klubu důchodců, jsem spokojena, že se s klubem někde dostaneme, jezdím na rekondice.“

„V Berouně si s Klubem důchodců mohou důchodci jít zaplavat, cvičit, za kulturou..“

„Klub důchodců je pro zábavu, aby lidé zapomněli na starosti.“

Podobný klub také funguje v rámci **Domova penzionu v ulici Na Parkáně**. V tomto zařízení mají jeho obyvatelé vyhrazené společné prostory, kde se mohou scházet. Tento klub je uzavřený, navštěvují ho pouze obyvatelé této DPS.

„Provozujeme si tady kavárničku a je nám spolu dobře..“

„Do Berouna na koncert už třeba nemůžeme, nejdeme to, případně se bojíme, tak je dobře, že někdo přijede zahrát i nám sem přímo do domu.“

„Lidé v DPS se baví spíše v rámci DPS.“

„Klub například navštívili žáci střední školy s hrou od Nepila, bylo to moc hezké.“

„Vedení DPS se stará o kulturu, případně sami klienti si dělají kulturní program.“

Centrum pro zdravotně postižené pořádá pravidelné měsíční akce pro berounské seniory. Tyto programy jsou otevřené všem berounským občanům, první část je vždy věnována besedě na zajímavé aktuální téma, v druhé části je ponechán volný prostor pro zábavu seniorů. Mimo tyto kulturní akce Centrum např. nabízí pravidelné výtvarné kurzy apod.

„Oblíbený je program invalidů tady na ostrově.“

„Po přednášce a následných dotazech hraje hudba, lidé si to opravdu užijí..“

„Každý týden v pondělí mají u nás senioři výtvarku, máme vlastní klubovnu..“

Také **město Beroun** pořádá pravidelné kulturní akce určené seniorům.

„Do pojišťovny máme lístky.“

Dále programy pro seniory, které jsou zdarma, organizuje i **Farní charita Beroun**.

„Charita například zdarma nabízela seniorům kurz na počítačích.“

Problémy

- Některé výše zmiňované organizace se potýkají s **finančními problémy**
„My bychom měli hodně nápadů, starší lidé jsou fajn, rádi jsou aktivní, ale nejsou finance ..“
„Lidé by k nám chodili častěji, ale je obrovský problém toto zafinancovat.“
- Problém **dobrovolníků**
„Spíše pomáhají senioři, mladí ne..“
- Problém **bezpečnosti**
„Kulturní programy by měly být pro seniory spíše dopoledne nebo odpoledne, večer už se lidé bojí někam chodit..“
- **Doprava imobilních seniorů**
Kulturní akce by měly být vždy propojeny s možností dopravy. Dále by pak měly podle názoru seniorů vyhovovat nejen těm zdravým a aktivním, ale i těm, které mají zdravotní omezení. Pro ty, kteří by se již sami nemohli akcí zúčastnit, je nutné zajistit pomoc (asistenci) ze strany pečovatelské služby. Akce pro seniory by pak měly odpovídat i dalším požadavkům – např. měly by být bezbariérové.
- Problém **nedostatečného technického vybavení** pro vedení jednotlivých klubů. Klub důchodců Beroun disponuje starším PC bez připojení na internet, v DPS Na Parkáně nemají senioři k PC přístup.
„Počítač máme starší a využíváme, ale není tam připojení, nevdá, nám chodí z divadel informace poštou, jsme na to tak zvyklí.“

5.6. Nejčastější návrhy, jak usnadnit seniorů ve městě život

- Zvýšit bezpečnost ve městě
- Zlevnit dopravu v rámci města
- Řešit problematiku modrých zón
- Navýšit kapacitu DPS, řešit problematickou situaci v DPS Třída Míru a Na Klášteře.
- Navýšit kapacitu různých forem odlehčovacích služeb
- Zřídit hospic

5.7. Popis ideálního stavu

Senioři uvádí, že k poklidnému stáří potřebují především:

- zdraví
 - duševní pohodu a klid
 - partnera, rodinu, blízké a jejich pomoc
- „Výborné vztahy s rodinou - sem patří i známý fakt, že jak se chováme ke svým starým rodičům a k rodičům partnera, tak se budou v našem stáří chovat naše děti k nám. Je třeba jim jít*

příkladem a o rodiče pečovat tak, aby byli šťastní (tj. vycházet z jejich potřeb) a aby mohli být co nejdéle doma ve svém vlastním prostředí.“

- kontakty se světem

„Být v kontaktu se společností, se společenským děním, pokud o to senior stojí. Kontakt je potřeba zajistit všemi možnými prostředky. Mít kontakt nejen s dalšími seniory, ale i se všemi ostatními věkovými kategoriemi, např. s dětmi z mateřských škol, s nimiž dnes docela úspěšně senioři navazují "babičkovské" a "dědečkovské" vztahy (např. senioři v domově důchodců ve Zdicích).“

- pravidelné návštěvy pečovatelky, pravidelný kontakt s někým, kdo se o ně postará
- finanční zabezpečení

„Dostatek peněz na opravu a údržbu příbytku - příspěvky na péči pokrývají náklady na život doma jen potud, pokud senior nemusí řešit např. děravou střechu svého domku, do které začíná zatékat apod., na jejíž zatím drobnou opravu mu nezbyvají peníze. Tato závada však časem zapříčiní rozpad střechy a tím ho donutí odejít do ústavního zařízení, pokud na pobyt v něm bude mít.“

Služby, které senioři potřebují tak, aby v dané lokalitě mohli co nejdéle stárnout doma:

V rámci pečovatelské služby:

„Je dobré mít kvalitní terénní pečovatelskou službu, která se o člověka lidsky a s porozuměním postará ve všem, v čem se nemůže postarat jeho rodina, pokud nějakou má.“

- Zajištění stravování a běžných nákupů
- Pomoc s osobní hygienou v domácím prostředí
- Doprovody (k lékaři, na úřady apod.)
- Úklid, pomoc v domácnosti
- Zdravotní a kompenzační pomůcky
- Kontroly ze strany pečovatelské služby, tak, aby mohli žít v jistotě, že o nich někdo ví a případně jim bude moci ochotně pomoci
- Možnost asistence
- Odlehčovací služby (především jako pomoc pečujícím)
- Domácí zdravotní péči ve spolupráci s pečovatelskou službou

V rámci ostatních aktivit:

- Kontakt s ostatními obyvateli
- Možnosti návštěv kulturních akcí (zajištění odvozu, bezbariérovosti prostor apod.)
- Volnočasové aktivity, které seniorům umožňují jejich zdravotní stav

5.8. Problémy poskytovatelů sociálních služeb

Nejzávažnějším problémem jsou problémy finanční, které v současné době ohrožují další působení některých organizací.

„Dostáváme málo peněz – dotace jsou jen na platy, peníze na provoz jsou úhrady za naše služby.“

6. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Vzhledem k současnému demografickému vývoji se tematika neustálého zvyšování počtu stárnoucích osob, zvyšování počtu osob závislých na sociálních či návazných službách a zvyšování počtu osob pečujících, stává stále aktuálnější.

Cílem každého města by mělo být stát se městem seniorům přátelským.

Podmínky ve městě by měly napomáhat lidem stárnout aktivně tím, že:

- seniory chrání;
- umožňují kvalitní život všem, bez ohledu na zdravotní omezení;
- předvídají a reagují na potřeby seniorů;
- podporují začlenění seniorů do všech oblastí života komunity;
- využívají možnosti seniorů v rámci života komunity a oceňují jejich přínos.

1. Beroun by se měl stát městem pro seniory bezpečným

Beroun by se měl stát městem, které by umožňovalo jeho obyvatelům, tedy i seniorům, vycházet ze svého bytu a pohybovat se ve městě bez obav, věnovat se společenským aktivitám, aktivně ve městě žít.

Důležité je z tohoto pohledu především téma **osobního bezpečí**, tedy prevence kriminality, dále témata **dopravy** a **dostupnosti**, tedy úroveň bezbariérovosti města.

a) Prevence kriminality:

- **Monitoring problematických lokalit a zajištění jejich bezpečnosti**
- **Instalace bezpečnostních kamer na vytipovaných místech**
- **Časté kontroly veřejného osvětlení**
- **Údržba zelených ploch**
- **Monitoring míst určených k odpočinku (zelených ploch) a jejich průběžná kultivace**

b) Doprava:

- **Snížení cen jízdného**
Za podstatný faktor ovlivňující využívání veřejné dopravy seniory se považuje cena. Jako dobrou praxi uvedeme zkušenost z měst, kde se veřejná doprava pro seniory poskytuje zdarma nebo za snížené jízdné.
- **Zmapování úrovně bezbariérovosti dopravních prostředků**
- **Úprava dopravních prostředků tak, aby usnadnily seniorům přístup**
- **Navýšení počtu nízkopodlažních autobusů**
- **Respektování vyhrazených míst pro seniory v autobuse**
- **Vzdělávání řidičů v oblasti komunikace a pochopení problematiky stáří**
- **Monitoring bezpečnosti přechodů**
- **Řešení problematiky modrých zón ve městě**

c) Dostupnost veřejných budov ze zřetelem především na zdravotnická zařízení

- **Zmapování úrovně bezbariérovosti veřejných institucí**
- **Zmapování úrovně bezbariérovosti všech lékařských ordinací ve městě**

- **Rekonstrukce objektů (výtahy, rampy, široké průchody, dveře)**

Přínosy navrhovaných řešení:

Nezávislost seniorů

Udržení tělesného zdraví a duševní pohody seniorů

Sociální integrace seniorů

2. Beroun by mě nabízet širokou škálu služeb pro seniory

a) Nabídnout alternativy pro řešení nepříznivé bytové situace některých seniorů jako podpory pro setrvání seniorů v domácím prostředí

- **Nabídka malometrážních bytů** pro ty, kteří žijí ve velkém bytě, o který se nemohou již starat, případně ho nemohou zaplatit
- **Nabídka bezbariérových bytů**
- **Monitoring seniorů, kteří žijí ve vyšších patrech domů bez výtahu apod.** (ve spolupráci s pečovatelskou službou, lékaři apod.)

b) Zavedení specifických podmínek pro poskytování některých služeb (např. bankovních služeb)

- **Vyhrazené pokladny/přepážky apod.**
- **Pochopení a respekt k seniorům ze strany administrativních pracovníků** (školení)
- **Zajištění bezbariérových přístupů**

c) Podpora soběstačnosti seniorů a jejich setrvání v přirozeném domácím prostředí prostřednictvím sociálních služeb

Většina seniorů chce žít ve svém prostředí až do konce života, právě domácí prostředí a domácí péče zajišťuje psychickou a velmi často i fyzickou pohodu, která má silný pozitivní vliv na udržení soběstačnosti seniorů. **Život v domácím prostředí seniorům zajistí pouze dostatečně rozvinutá a komplexní síť terénních sociálních a zdravotních služeb.**

V této souvislosti považujeme za velmi důležité zdůraznit, že k tomu pomohou často i nenákladné služby a prostředky, provoz pobytových zařízení je finančně mnohem náročnější ve srovnání se službami terénními. Aby byla zajištěna komplexní péče o seniory a zdravotně postižené osoby, je nutná kvalitní pečovatelská služba a terénní zdravotnická služba v kombinaci s osobní asistencí a aktivizací seniorů.

- **Podpora služeb nabízených pro seniory v domácím prostředí**
- **Podpora služeb odlehčovacích** (jako pomoc pečujícím)
- **Podpora půjčoven kompenzačních pomůcek**
- **Důraz na aktivizaci, tedy zachování sociálních kontaktů, prevence vyčleňování seniorů ze společenského prostředí**
- **Monitoring finanční situace klientů s cílem včasného podání žádostí o dávky**
- **Monitoring finanční situace poskytovatelů sociálních služeb**
Nejen v souvislosti se zachováním služby, ale i s ohledem na kvalitu personálu, služby apod.

Přínosy navrhovaných řešení

Nižší finanční náklady

Prodloužení doby, kdy senior setrvává v domácím prostředí

Pozitivní vliv na psychickou a fyzickou aktivitu seniorů (pocit bezpečí a jistoty)

Zamezení vyčleňování ze společenského prostředí, zachování sociálních kontaktů

Zamezení kritické situace v příštích letech

d) Podpora pobytových služeb

Pobytové služby by měly být poskytovány seniorům, kteří se ocitli díky svému zdravotnímu stavu v situaci, kdy již není možné, aby dále setrvali v domácím prostředí. V této souvislosti zmiňujeme opět **nutnost postupného navyšování kapacity** z důvodu předpokládaného postupného narůstání potřeb.

Dále také zmiňujeme fakt, že se senioři neradi stěhují. Velmi vhodné je umístění seniora do pobytové služby v blízkosti dosavadního bydliště, umožní mu to tak zůstat v kontaktu s rodinou, sousedy a místem, kde prožil svůj dosavadní život.

- **Monitoring kapacity služeb**

Z ohledem na jeho problematiku – nelze vycházet z počtu neuspokojených klientů (podaných žádostí).

- **Monitoring potřeby počtu lůžek pro seniory s demencí**

- **Podpora zřízení hospicové péče**

- **Monitoring finanční situace poskytovatelů sociálních služeb**

Nejen v souvislosti se zachováním služby, ale i s ohledem na kvalitu personálu, služby apod.

- **Podpora projektů, které podpoří integritu klientů do širší komunity (v současné době podpora integračních aktivit Domova seniorů TGM Beroun a Farní charity Beroun)**

Přínosy navrhovaných řešení

Zamezení kritické situace v příštích letech

Dodržení vysokých standardů poskytované péče

Zamezení vyčleňování klientů pobytových zařízení ze společenského prostředí komunity

e) Podpora a monitoring zdravotnických zařízení

Pro seniory je velmi důležitá dostupná a široká škála zdravotnických zařízení ve městě. Ideálním řešením je dobře dostupné zdravotní středisko, kde by byly jednotlivé služby umístěné blízko sebe.

- **Dostatek odborných lékařů (monitoring nejen počtu lékařů, ale i rozsahu ordinačních hodin)**

- **Dobrá lokalizace zdravotního zařízení**

- **Bezbariérové přístupy do zdravotnických zařízení**

- **Vhodný přístup poskytovatelů zdravotnických služeb k seniorům, zlepšení komunikačních dovedností apod.**

Přínosy navrhovaných řešení

Podpora soběstačnosti seniorů

Zvýšení kvality lékařské péče ve městě

f) Podpora volnočasových aktivit a zapojení seniorů do společenského života

Všechna fakta dokazují pozitivní vliv pohybových a psychických aktivit na zdraví a vitalitu člověka. Právě pro tuto specifickou skupinu občanů je jakákoliv aktivita extrémně důležitá. Nabídku možných programů mezi staršími lidmi je nutno rozšiřovat a zároveň i propagovat. Doporučujeme tedy nejen podporovat stávající volnočasové aktivity, rozšiřovat je, ale i realizovat informační a zároveň také motivační kampaň zaměřenou na starší osoby, s důrazem na aktivní životní styl a jeho akceptaci jako nedílné součásti života.

Senioři se mohou zapojit i **do života celé komunity** především prostřednictvím seniorských organizací. Mohou se zapojovat do různých dobrovolnických aktivit, kluby mohou také aktivně působit na poli **prevence osamělosti a sociální izolovanosti seniorů**.

Vedoucí zájmových organizací můžou:

- **Podpořit a motivovat seniory k účasti formou osobních pozvánek**
- **Realizovat akce typu „přiveďte svého souseda/sousedku“**
- **Pravidelně kontaktovat členy klubů a zájmových spolků, kteří se již ze zdravotních důvodů pravidelných akcí nemohou účastnit, důležité je i přesto udržet kontakt**

Za velmi důležité také považujeme podporu stávajících poskytovatelů sociálních služeb, kteří nabízejí volnočasové aktivity a realizují projekty na podporu komunity (např. Farní charita Beroun, Dům seniorů TGM.)

Přínosy navrhovaných řešení

Zvýšení míry psychické pohody seniorů

Zlepšení komunikace se seniory

Prevence rizikových jevů (osamocení, sociální izolace)

Prodloužení doby, kdy senior setrvává v domácím prostředí

Společenské zapojení seniorů

Zvýšení respektu k seniorům

g) Zvýšení dostupnosti poradenských služeb

Jedná se konkrétně o služby:

- **Finanční poradenství (meziročně neustále stoupá počet seniorů, na jejichž důchod je vyhlášena exekuce apod.)**
- **Právní poradenství**
- **Sociální poradenství**
- **Psychologické poradenství**

Přínosy navrhovaných řešení

Zvýšení míry psychické pohody seniorů

Prevence sociálního vyloučení

Zlepšení komunikace mezi poskytovateli a seniory

Zlepšení komunikace mezi Městem a seniory

Prevence situací, kdy se senioři dostávají do sociálně složitých a finančně neřešitelných situací

3. Podpora informovanosti

Dle našich zjištění se jako optimální jeví seniory **informovat především prostřednictvím lékařů** (uvědomujeme si však složitost tohoto postupu), **Radničního listu, zaměstnanců MěÚ Beroun a zástupců poskytovatelům sociálních služeb.**

- **Informace musí být srozumitelné, přehledné a dostupné**
- **Podpora počítačové gramotnosti seniorů**

Přínosy navrhovaných řešení

Prevence sociálního vyloučení
Zlepšení komunikace mezi poskytovateli a seniory
Zlepšení komunikace mezi Městem a seniory
Společenské zapojení seniorů
Zvýšení respektu k seniorům

4. Přiblížování světa seniorů široké veřejnosti

Důležitá je v tomto ohledu **výchova především mladé generace.** Rodiny již nežijí pohromadě, generace k sobě již nemají tak blízko, jak tomu bylo ještě v minulém století.

- **Mezigenerační setkávání**
- **Osvěta, přiblížení života seniorů**

Přínosy navrhovaných řešení

Prevence sociálního vyloučení
Společenské zapojení seniorů
Zvýšení respektu k seniorům